

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

43513

Sayı : 61990029/610 - 792766
Konu : Soru Önergesi (7/43513)

12 HAZİRAN 2014
.../.../2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 21/05/2014 tarihli ve KAN.KAR.BŞK. 43452547-120.00-178562 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, İzmir Milletvekili Sayın Oğuz OYAN tarafından tevcih edilen 7/43513 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Hayati YAZICI
Bakan

Ek: Soru önergesi cevabı (1 sayfa)

İzmir Milletvekili Sayın Oğuz OYAN'ın 7/43513 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap

1-4) Tarım satış kooperatifleri ve birlikleri, uyguladıkları politika ve faaliyetlerle tarım ürünleri ticareti ve sanayi alanında faaliyet gösteren geniş bir toplum kesimine, doğrudan 500 bin üretici ortağa hitap etmektedirler. Bu kuruluşlar ülke genelinde çeşitli ürünlerin üreticisi olan ortaklarına yıllar boyunca hizmet etmiş ve bu süreçte Devletin desteğini her zaman görmüşlerdir. Bu kamusal/sosyal fonksiyonları nedeniyle Devlet tarafından söz konusu kuruluşlar için özel düzenlemeler yapılmıştır. Hatta diğer kooperatiflerden farklı bir statüye tabi tutularak özel bir Kanun olan 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunla düzenlenmişlerdir. Bu nedenle Tarım Satış Kooperatif ve Birliklerinin sıradan özel şirketlerle ve diğer kooperatiflerle karıştırılmaması gerekir.

Getirilen düzenlemelerin amacı, kooperatif ve birliklerin faaliyetlerinin kamu idaresi tarafından kontrol edilmesi veya doğrudan müdahaleye tabi tutulması değil, bu kuruluşların özellik arz eden etkinliklerinin kooperatifçilik anlayışı ve ilkelerine uygun olarak bir sisteme kavuşturulması, profesyonel yönetim anlayışı çerçevesinde işletmecilik esaslarına göre yönlendirilmelerinin sağlanmasıdır.

Kooperatif ve birliklerde profesyonel yönetim anlayışının getirilmesi Türkiye Kooperatifçilik Strateji Belgesinde yer alan eylemlerden birini oluşturmaktadır. Kooperatif ve birliklerin ulaştıkları ekonomik hacim itibarıyla, aynı ölçekteki şirketler gibi kurumsallaşmış bir yönetim yapısı ve anlayışıyla yönetilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaçtan hareketle, 11/04/2013 tarihli ve 28615 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6455 sayılı Kanunla, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 4 üncü maddesi yeniden düzenlenerek Birlik Genel Müdürü dışındaki birlik yönetim kurulu üyelerinin, en az ikisinin dört yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun ve örnek ana sözleşmede belirtilen niteliklere sahip kişiler arasından seçilmesi öngörülmüştür.

4572 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde, kooperatif ve birliklerin örnek ana sözleşmelerinin Birliklerin görüşü alınarak Bakanlıkça hazırlanacağı belirtilmiştir. Bu kapsamda;

- Bakanlığımca 40 Tarım Satış Kooperatifi ve tüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerinden örnek ana sözleşmelere ilişkin görüş ve öneriler alınmıştır.
- 10 Birlik ziyaret edilerek Birlik yöneticileri ve bağlı Kooperatiflerin yönetim kurullarının katılımıyla toplantılar düzenlenmiş, bu toplantılarda ana sözleşmelere ilişkin öneriler alınmıştır.
- Hazırlanan taslak örnek ana sözleşmeler Birlik temsilcilerinin katılımıyla bir haftalık 'Teknik Çalışma Toplantısı'nda değerlendirilmiştir.
- Örnek Ana Sözleşme Taslaklarına bu çalışmalar sonucunda son hali verilmiştir.
- Bu çerçevede hazırlanan Tarım Satış Kooperatifi ve Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Ana Sözleşmeleri yürürlüğe konulmuştur.

Birlik Ana Sözleşmesinin "Genel kurulda seçim ve tasnif usulü" başlıklı 32 nci maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen "yükseköğretim kotası" ile ilgili hükümler, 4572 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası gereği düzenlenmiştir.

Yönetim kurulu seçimlerinde karar verme yetkisi tamamen genel kuruluna ait olup, uygulamada Bakanlığımın seçimlere herhangi bir müdahalesi söz konusu değildir. Kaldı ki, seçilme şartlarını taşıyan temsilcilerin ve ortakların yönetim kuruluna her zaman aday olabilmeye ve seçimlere katılabilmeye imkânı bulunmakta olup, adayların tamamının temsilciler ve ortaklar arasından olmasını engelleyen bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu açıklamaların aksine bilgileri Bakanlığım kayıtları teyit etmemektedir. Ayrıca, bu konudaki Kanuni düzenlemeler Anayasa Mahkemesine götürülmüş ve Anayasa Mahkemesi bu düzenlemeleri Anayasaya uygun bularak iptal taleplerini reddetmiştir.

5-7) Birlik Ana Sözleşmesinin "Seçilme şartları ve bağdaşmayan görevler" başlıklı 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan düzenleme, kooperatif temsilcileri veya ortakları dışından seçilecek adayların seçilme şartlarının Bakanlık tarafından mevzuat çerçevesinde tespitine ilişkindir. Bu adayların seçilip seçilmemesine karar vermek tamamen genel kurulun yetkisi dâhilindedir.